

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Çukurova bölgesinde pamuk üreticilerinin ürünlerini değerlendirmek ve üreticiye destek sağlanması amacı ile 1940 yılında 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Yasası'na göre kurulan, 1985 yılında yürürlüğe giren 3186 sayılı yasaya göre yeniden yapılandırılan ve 2000 yılında yürürlüğe giren 4572 sayılı yasayla özerk yapıya kavuşturulan Çukobirlik, günümüzde istihdam ettiği işçi sayısı, sahip olduğu fabrikalar, üretim kapasitesi ve malvarlığı açısından geçmişinin oldukça gerisindedir.

Yeniden yapılandırma çabalarına ve kurulması öngörülen özerk yapıya rağmen istenen sonuç elde edilememiş, Çukobirlik'in hâlihazırda sahip olduğu üretim tesisleri kapanma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır.

Bu nedenle, Çukobirlik'in var olan sorunlarının tespiti, bölge ekonomisine katkılarının artırılması ve üreticilerimizin kooperatifler aracılığı ile desteklenmesine ilişkin sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 26.01.2010

1. HULUSİ GÜVEL - ADANA
2. ALİ OKSAL - MERSİN
3. TEKİN BİNGÖL - ANKARA
4. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
5. ERGÜN AYDOĞAN - BALIKESİR
6. ALİ RIZA ÖZTÜRK - MERSİN
7. FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU - MALATYA
8. BİRGİN KELEŞ - İSTANBUL
9. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
10. ALİ RIZA ERTEMÜR - DENİZLİ
11. AHMET KÜÇÜK - ÇANAKKALE
12. OSMAN KAPTAN - ANTALYA
13. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR
14. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
15. İSA GÖK - MERSİN
16. CÂNÂN ARİTMAN - İZMİR
17. ENSAR ÖĞÜT - ARDAHAN
18. ATİLA EMEK - ANTALYA
19. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
20. GÖKHAN DURGUN - HATAY
21. ALİ İHSAN KÖKTÜRK - ZONGULDAK
22. TURGUT DİBEK - KIRKLARELİ
23. TANSEL BARIŞ - KIRKLARELİ
24. GÜROL ERGİN - MUĞLA
25. ALİ KOÇAL - ZONGULDAK
26. ABDULAZİZ YAZAR - HATAY

Gerekçe;

2000’li yılların başında 42 kooperatifin bağlı olduğu ve 3.000’in üzerinde işçinin çalıştığı, gerek yarattığı istihdam, gerek sağladığı hammadde ile bölge tarımı ve tekstil sanayisinde büyük rol oynayan Çukobirlik uygulanan yanlış politikalar ve yönetim hataları sonucunda günümüzde varlığını sürdüremez hale gelmiştir.

On yıl öncesinde iplik, dokuma, boya, basma ve yağ fabrikaları ile faaliyet gösteren Çukobirlik, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Yasası çerçevesinde 2000 yılından sonra küçülmek zorunda bırakılmış ve tekstil sektöründe önemli katma değer yaratan fabrika ve ekipmanları ile arazilerini yok pahasına elden çıkarmak zorunda kalmıştır.

Merkez Entegre Tesisi içerisinde yer alan ve dünyanın üçüncü büyük entegre tekstil tesisi olan iplik, dokuma ve boya-basma fabrikaları, zarar ettiği gerekçesi ile 4572 Sayılı yasa çerçevesinde 2003 yılında kapatılmış, Çukobirlik'te çalışan personel sayısı 200 kişiye kadar düşürülmüştür.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Yasası çerçevesinde amaçlanan özerklik uygulamada gerçekleşememiş, siyasi iktidarın Çukobirlik'in borçlarından kaynaklanan baskıları sonucunda yeni stratejiler belirlenememiştir. Bölgede önemli bir toplumsal işlev üstlenen birlik, kendi dışındaki nedenlerle uzun yıllar zarar etmiş ve yolsuzluklara konu olmuştur. Yolsuzluk iddiaları günümüzde de sürmektedir. Son on yıl içinde Çukobirlik yönetiminin yaptığı iddia edilen yolsuzluklar nedeniyle açılan dava ve soruşturmalar halen devam etmektedir.

Denizli Mahallesinde yer alan kooperatif sahası, İnönü caddesindeki eski Genel Müdürlük binası, Antakya Kooperatif sahası, İskenderun Fabrikası sahası, Gazipaşa Bulvarındaki gayrimenkul, Tarsus Kooperatif sahası gibi birçok gayrimenkul satılmış veya satışa çıkarılmıştır. Bu gayrimenkullerin satışından elde edilen gelirin nerelere harcandığı konusunda soru işaretleri bulunmaktadır.

Hâlihazırda Çukobirlik 10 adet pamuk işleme tesisi ile hizmet vermektedir. Birliğin sahip olduğu yıllık 120 bin ton işleme kapasiteli yağ işleme fabrikası uygulanan yanlış istihdam politikaları sonucunda kapanma riski ile karşı karşıya kalmıştır. Yağ fabrikasında çalışan personele ücretsiz izin verilerek üretim durma noktasına gelmiştir. Bu tesiste çalışan işçilerin gelecekleri konusunda belirsizlik bulunmaktadır.

Yıllık 44 bin ton üretim kapasitesine sahip olan biyodizel tesisleri 2007 yılında tamamlanmış olmasına rağmen kullanılmamakta, atıl durumda bekletilmektedir. 8 Milyar TL

maliyetle kurulduğu iddia edilen bu tesisin bitirilmesinin üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen işleme geçmemesi anlaşılır değildir. Biyodizel tesislerinde işlenmek üzere ithal edilen kanolanın tesisin üretime geçmemesi nedeniyle heba olduğu ve birliğin zarara uğratıldığı iddia edilmektedir.

Ülkemizde doğru ve sürdürülebilir bir ulusal tarım politikası oluşturulabilmesi için gerçek anlamda özerk üretici birliklerine ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Kurulduđu 1940 yılından 1980'li yıllara kadar Çukobirlik'in tarım ile tarıma bağılı sanayi arasında üstlendiğı işlevsel rolün tekrar canlandırılması, yolsuzluğa olanak vermeyecek biçimde yeniden düzenlenmesi gerektiğı açıktır.

Geçmişte tarımsal sanayinin lokomotif kuruluşu olan Çukobirlik bölge ekonomisi için yarattığı katma değer açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle bölge tarımında ve tarıma bağılı sanayisinde önemli rol oynayan Çukobirlik'e işlev kazandırılması ve üreticilerimizin kooperatifler aracılığı ile desteklenmesine ilişkin sorunların ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

